

מראי מקומות- סנהדרין נ"א

א"כ גם אצלו שייך סברא זו ג"כ, ועדיין צ"ע בדיוק כוונתו. **וע"ע בערוך לנר דביאר** דאם ה' החילול דקרא חילול שבת, א"כ לא שייך פגימת כבוד, וע"כ העונש הוא משום חומר האיסור, וא"כ מ"ש מיני' דידי'. אבל בזנות שייך פגימת כבוד בית אביה, וא"כ שפיר שייך לומר דנענשה טפי משום דפגמה כבוד בית אביה [ועדיין צ"ע, לימא דפגם כבוד עצמו, ואולי דאין עונשין אותו במה שעשה לעצמו, רצ"ע]. **ויש לבאר** דבריו ע"פ מ"ש **המג"א** (או"ח קכ"ח, ס"ב), שכ' דרק בזנות שייך לומר דמחללת אביה, דהו"ל להאב לשמרה מזנות שלא תתיחד עם שום אדם. ולדבריו, שפיר יש לבאר דברי הגמ' כאן, דאם מיירי בחילול שבת, ע"כ אין שייך סברא זו דיכול לשמרה, וא"כ אין שייך חילול בית אביה, וא"כ מ"ש היא מיני' דידי'.

(ג) **איהו, דאשתריא לי' שבת לגבי עבודה, היא, כיון דלא אשתריא שבת לגבה, וכו'-** וע' בגליוני הש"ס שהביא מה שהק' האחרונים דהא גם אצלה דוחה שבת לענין עבודה, דהא שחיטה כשרה בזר, וגם באשה, וא"כ לכאור' היא יכולה לשחוט קרבן בשבת, וא"כ לכאור' גם אצלה נחדה שבת לענין עבודה. וע"ש שכ' לדון אם לש' ר"ש אולי י"ל דאף דשחיטה כשרה בזר, מ"מ פסולה באשה. אבל לבסוף כ' דאף דשחיטה כשרה בזר, מ"מ אינה דוחה את השבת, ורק שחיטת כהן דוחה שבת. וכ"כ **השער המלך** (ביאת מקדש, ו', בסוגריים) להוכיח מרש"י **ביבמות** (לג:). ובבית הלוי (ב', ט') ביאר "והנראה טעמו דס"ל דזה אינו מצווה על העבודה, לא ניתנה שבת לדחות אצלו גם בשחיטה".

(ד) **כדר"א דאמר פנוי הבא על הפנוי' שלא לשום אישות עשאה זונה-** הק' החמרא וחיי, למה צריך לומר כן, דמיירי לפי ר"א דוקא, לימא דמיירי דנבעלת לפסול לה, דאז שפיר נעשית זונה אע"פ שהיא פנוי', וא"כ ה"א שהיא בשריפה. ותי' דלשון לזנות משמע דכל האיסור ה' מחמת הזנות, אבל אם הפסול איירי אפי' ע"י נישואין, א"כ אי"ז במשמע בלשון לזנות.

(א) **ניסת ללוי ולישראל, לעובד כוכבים, וכו'-** הק' **רעק"א**, מה שייך לומר כן בעכו"ם, הרי אין בעכו"ם תפיסת קידושין בישראלית, וא"כ מה שייך לומר דאם בת כהן אשת עכו"ם זינתה דנענשה בשריפה, הרי אין לה זיקת בעל, שהרי אין קידושין תופסין בה מעכו"ם, והניח בצע"ג. וע' **ביד רמ"ה** דגרס כותי, ופי' דלא מיירי בגוים, לפי שאין בהם תפיסת קידושין, אלא בכותים מיירי, דיש בהם קידושין, אלא דאסורים, אבל עכ"פ קידושין תופסין בהם. וע' **ברש"ש** דכ' דאולי הגמ' מיירי בז' עממין לאחר גרותן, דקידושין תופסין בהם אבל אסורים מדין לא תתחתן בהם (וכמש"כ **רש"י**, דהאיסור כאן הוא לא תתחתן בהם). **וע"ע בשו"ת זרע אברהם** (כ"ד, ה'), בתשו' מר' **מנחם זעמבא** להמחבר, שהביא מש"כ השבות **יעקב** דישאל שנשא עכו"ם, אף דודאי לא תפסי בה קידושין, מ"מ בנוגע לדין ודבק באשתו הרי היא אשתו, ובין נח שבא עליה חייב מיתה, דברין ודבק באשתו הרי היא אשת איש. וכ' רמ"ז דלפי דבריו יש להבין דברי רש"י כאן ג"כ, דנהי דאין קידושין תופסין בעכו"ם שנשא בת כהן, מ"מ י"ל דלגבי הא דצריכה להיות זיקת הבעל, סגי בהא שיש לה זיקת עכו"ם [וחידוש גדול הוא, דיצא דמי שאינה אשת איש תשרף אם זינתה. ובכלל, כיון שכל המקור דצריכה זיקת בעל נלמוד מנערה המאורסה, וודאי נערה שמאורסת לעכו"ם אינו כלום, א"כ מהכ"ת לומר דדין בת כהן יותר חמור מזה, ושייך אפי' במקום דנערה המאורסה אין שייך, רצ"ע].

(ב) **מאי שנא מיני' דידי'-** הק' ר' יונה, מאי איריא דהק' קו' זו רק אם מיירי בחילול שבת, הרי לכאור' השתא דמיירי בזנות ממש, ג"כ שייך להק', מ"ש דאם הכהן עצמו מזנה, דאין דינו שונה מישראל שמזנה, אבל אם בתו תזנה, דינה שונה מבית ישראל. וכ' לחלק, דהיא אוסרת עצמה על בעלה, וא"כ שפיר שייך לומר דהחמיר הכתוב עליה יותר מבית ישראל, משא"כ הכהן שאינו תחת אחר, ואינו אוסר עצמו על שום אדם מחמת הזנות, א"כ אין מקום להחמיר בו יותר מבישראל. משא"כ בחילול שבת, דאם יש סברא להחמיר עליה טפי מבית ישראל, א"כ משום חומר העבירה הוא, ולא משום איסור שנגרם ע"י העבירה,

בוגרת ארוסה ונערה נשואה יוצאות לשריפה, ולא הי' מיתתה בסקילה אפי' בבת ישראל, בזה שפיר אמר ר"ש דאם לאו דהשריפה חמורה לא היתה יוצאת לשריפה, דהא לר"ע אינו נלמד מארוסה בת ישראל, אלא חומר הוא בכל דין בת כהן שדינו בשריפה.

(ח) **לאחיו ולא לאחותו- ע' בתוס' שכ' דמדכתי'**

היא ולא בועלה לא הוה ממעטינן זוממין, ואי משום לאחיו, ה"א ה"מ דמעדין נמי על הבועל. ופי' תוס' במכות (ב.) דהיינו דהיכא דלא העידו על הבועל, ולמשל אם הי' בן ט' ופחות מבן י"ג, דאינו נענש, וכדו', ה"א דאז נענשו הזוממין כמו שזממו לעשות לאשה, קמ"ל. **וע' בשיעורי ר' שמואל (מכות אות נ"א)** דהביא מה שדייקו האחרונים מדברי רש"י שם דאכן ס"ל דרק היכא דרצו לחייב את הבועל חנק יש לזוממין דין חנק, אבל בלא"ה דינם לשריפה כהבת כהן. ובשיעורי ר' שמואל שם (אות נ"ב) העיר דלפי תוס' מהיכן נדונו בחנק, הרי לא היו זוממין כלל לענוש חנק לשום אדם. ומעיקרא צידד דאה"נ, מה שדינם לחנק הוא רק משום דחנק הוא הקל שבמיתות, וכיון שדינם במיתה, ואין יכולים ליענש בעונש שריפה, ממילא נענשו בחנק. אולם הק' ע"ז, דלפי ר"ש דס"ל דהרג קל מכולן, נמצא דצריכים ליהרג בהרג, וזו לא שמענו. ולכן פירש באו"א, דבעבירת זנות דבת כהן איכלל נמי עבירת זנות דאשת איש דעלמא, אלא דהחמירה התורה עליה עוד לחייבה בשריפה, וא"כ כשנגמר דינה לשריפה משום זנות דבת כהן, הרי יש בכלל הגמ"ד מי דין מיתת חנק דאשת איש, רק דנוסף בו גם דין שריפה דבת כהן, ולכן השתא דגלי קרא דליכא דין כאשר זמם על החיוב שריפה דידה שפיר מתחייבין עכ"פ בחנק שרצה לחייבה מתורת אשת איש דעלמא. אולם הק' גם ע"ז, למ"ד מותרת לדבר החמור אינו מותר לדבר הקל, הרי נמצא דלא נתחייבה חנק כלל, והניח בקו'.

(ט) **לפי שמצינו שחלק הכתוב בזכרים בין**

תמימים לבעלי מומין, יכול נחלוק בבנותיהן, וכו'- פרש"י, יכול דאף בנות בעלי מומין יצאו מכלל קדושתן, ויהי' דינם כבנות ישראל. אולם ע' ביד רמה דפי' דה"א של

(ה) **ותו, מידי כהנת לכהן כתיב- הק' הרש"ש,** הרי לכאור' זהו קו' קמייטא, ומה הוסיף בקו' זו. ות' דקו' זאת השני' שבה אהא דסיים בברייתא אע"פ שאינה כהנת, דהיינו שאינה נשאת לכהן, דמשמע דבקרא כתיב הכי, להכי פריך מידי וכו' (ובאמת יש נוסחאות שלא גרסי "ותו", אבל **ההמרש"ל כ'** שיש לגרסו).

(ו) **בת כהן שניסת לישראל ואכלה תרומה**

משלמת את הקרן- פרש"י, דכיון דלא זכי לה רחמנא בגוה, גזילה היא אצלה. והק' בסנהדרין קטנה, במאי מיירי, אי מיירי שהי' כבר ביד כהן אחר, א"כ צריכה לשלם את הקרן אפי' אם זכי לה רחמנא, כמו אם כהן אחר הי' גוזל מכהן חבירו. ואם עדיין לא זכה בה כהן אחר, א"כ לכאור' הו"ל ממון שאין לו תובעין, ונהי דאם זר שהי' אוכלה הי' חייב לשלם קרן וחומש אע"פ שממון שאין לו תובעין הוא, מ"מ זהו משום דצריך כפרה, אבל בת כהן אין צריכה כפרה, אלא רק משום דיני גזל, ולכן מ"ש דחייבת משום דלא זכי לה רחמנא, ע"ש דהאריך בזה.

(ז) **מאי ר' ישמעאל, דתניא וכו'- יוצא**

מהברייתא דבין ר' ישמעאל ובין ר' עקיבא ס"ל דארוסה בת כהן בשריפה. וכ' העבודת דוד דלכאור' פשטות הוא דס"ל לשניהם כשי' ר' שמעון, דס"ל דשריפה חמורה מסקילה, דק' לומר דס"ל כרבנן, דלמה יהי' בת כהן קל טפי בת ישראל שזינתה. אולם הביא מההעמק דבר דהביא דבאמת סבירא להו לר"י ור"ע כרבנן, דסקילה חמורה, ומ"מ ס"ל דבת כהן ארוסה בשריפה. וע"ע במשך חכמה על קרא דאת אביה היא מחללת, דביאר דלעולם ס"ל לר' ישמעאל כשי' רבנן, וס"ל דהא דארוסה בת כהן בשריפה נלמד מג"ש דארוסה בת ישראל בסקילה, ומה דבת כהן בשריפה ולא בסקילה, היינו משום דהתורה רצה להודיע קלון האב, שלא שמר את בתו מזנות כשהיתה ברשותו, ולכן נתנה תורה מיתת שריפה ולא סקילה, דבמיתת סקילה אין ברור דמיתתה משום זנות, שהרי איכא כשוף דמצוי בנשים, וגם מסית, וחילול שבת, ומקלל אביו ואמו, אבל שריפה ידוע לכל שהוא משום זנות, לכן ע"י שריפה איכא חילול טפי לאביה. אבל לר"ע דס"ל דגם

הגמ' הי' דאם הבנות עצמן בעלי מומין הן,
ולא דהם בנות של בעלי מומין. וע' במגיה
להיד רמה דכ' דלכאו' נח' באם קדושת בת
כהן הוא מעצמה, דכהנת היא, וא"כ שפיר
י"ל דאם בעלת מום היא אולי אין לה קדושת
כהונה, או דכל קדושתה מאביה, דא"כ אין
נפק"מ כלל מה שהיא בעלת מום, דהכל תלוי
בה, והה"א הי' רק לחלק דאם היא בעלת מום,
אז אין דינה כבת כהן לענין זנות.